

Lajka

Izabela Straková

Od startu Sputniku 2 uplynul už týden. Moskva se ten večer – 10. listopadu 1957 – zdála chladnější než obvykle. Ulice zely prázdnotou, jediným hlasem té melancholické noci byl ledový vítr brázdící ulicemi hlavního města. Oblohu pozastřel dým z továren, a tak profesor Oleg Grigorijevič Gazenko neviděl jedinou hvězdu.

„Ach, Lajko, ach, má milovaná...“ mumlal si muž v opilosti. Prsty svírající hrdlo láhve měl celé promodralé, zpoza kulatých brýlí mu kanuly slzy. A srdce... srdce měl těžké jako samotný svět. I přesto, že vypil už půlku vodky, nedokázal z hlavy dostat představu, která mu od 3. listopadu rozdírала mysl. Uzřel ji, svou fenku, kterou cvičil po tak dlouhou dobu, jak marně lapá po dechu v klaustrofobickém prostoru kokpitu. Tušil strach v jejích nevinných očích. Slyšel její žaludek, jak se bolestně svírá každým okamžikem posledních dní. Viděl její samotu v černém vesmíru, vysoko nad ostatními bytostmi. Cítil chlad jejího mrtvého těla... Byly jí hvězdy útěchou? Uklidnila Lajku sláva, které se jí dozajista dostane potom, co naposledy vydechne? „Ne!“ zařval profesor a mrštil lahví o stěnu budovy.

Potácel se s neodbytnou vidinou dál směrem k řece. „Nic neospravedlňuje smrt. Žádné vědecké poznatky, žádný člověk, žádná bytost nemá právo vzít život. Nic a nikdo!“ Muž zakopl a zhroutil se na špinavou dlažbu. V tu chvíli zaslechl šum Moskvy tekoucí pod jeho nohama. „Ach ano, tak to musí být ...“ řekl si pro sebe. „Nejde o Lajku, jde o princip. Spáchal jsem zločin a... musím být potrestán.“ Ten nápad ho uchvátil. Cítil se, jako by konečně vyřešil problém. Jako kdyby konečně určil neznámou v rovnici. Jistě, musí se tak stát! Se zarážejícím klidem sestoupil k řece. Zadíval se na hladinu a v ten moment ucukl. Hleděla naň tvář starce, tvář protkaná vráskami a časem. S úsměvem dospělých zamával svému odrazu v zrcadlu. „Kéž by to bylo všechno jinak,“ pronesl, zatímco jeho tělo padalo do ledového chřtánu vody.

* * *

Profesor se probрал jako každé ráno ve své posteli. Nevzbudil se však poklidně jako obvykle, tentokrát vyskočil a nevěřícně hleděl kolem sebe, prohmatává si tělo. Byl to jen sen? Nebo snad nějaká iluze? Nesmysl, zavrtěl Oleg vzpurně hlavou, moc dobře si pamatoval šok ze studeného sevření řeky. Realita pro něj nikdy nebyla hmatatelnější než onen listopadový večer. A přeci jen stál v ložnici, v níž se probouzel každý den. Všechno se zdálo v pořádku, až na...

Profesor Gazenko zatleskal rukama. Neozvalo se nic. Pokusil se promluvit, ale z jeho úst nevyšlo jediné slovo. Popadl housle stojící v rohu, několikrát přešel smyčcem po strunách, ale ty nevydaly jediný tón.

Jsem hluchý, pronesl němě. V tu chvíli se zvenčí ozval psí štěkot.

Oleg, stále v pyžamu, vyběhl na ranní moskevskou ulici. Auta, vylučující hustá černá oblaka, bezhlesně projížděla po rozpraskané silnici. Lidé stáli proti sobě a jako ryby tiše pohybovali rty. Jen štěkot toho toulavého psa se linul tichem.

Můj Bože, co se to děje? Je tohle peklo? Je snad tohle můj trest, neutuchající nářek zvířete, jež jsem zahubil? Lajka...

„Lajka!“ pronesl profesor a to jméno zaznělo stejně zřetelně jako mučivé psí zavytí. Ostatní lidé se na Olega překvapeně otočili. „Lajka! Lajka!“ znělo z tisícovek hrdel. Oleg Grigorijevič Gazenko vzhlédl k nebi. *Ona žije*, pomyslel si.

Celý zpocený přiběhl do laboratoře, ve které fenku testoval. Ruce se mu třásly, když listoval technickými plány Sputniku 2, čelo měl celé zkrabacené, oči propalovaly listy papíru. *Ano, to by šlo*, mumlal si nezvučně. *Stačí jen postavit o něco větší model...*

* * *

Profesor Oleg Grigorijevič Gazenko pracoval na svém novém projektu sedm nocí a sedm dní. Nespal, nejedl, jen počítal a později stavěl družici té doby nevídanou. Nepojmenoval ji Sputnik 3, jak by se očekávalo. Říkal jí Naděje.

Poslední den nasedl, stejně jako kdysi jeho zbožňovaná fenka, do úzkého kokpitu a vyrazil ke hvězdám. V hlavě mu zněl jen tlukot vlastního srdce a psí štěkot ozývající se z dálky, někde vysoko nad ním. Poté, co překonal hranici vesmíru, tedy 100 kilometrů nad zemí, psí vytí ustalo. Profesor tomu nerozuměl, rozhlížel se kolem sebe, hledal svou Lajku, aby ji zachránil z prázdnoty. Svět kolem byl však stejně temný jako onen listopadový večer, kdy spáchal sebevraždu.

Izabela Straková, 19 let